

aliseering en door aanpassing het sterkere naast het zwakkere opkomt; dat dit zwakke en sterke op leven en dood met elkaar worstelen; dat in dien strijd het sterke moet triumfeeren, en dat alleen in het spoor dezer overwinning de weg loopt tot hoogere ontwikkeling. Een harer aanhangers in Engeland durfde dit, profaan genoeg, een door „lijden tot heerlijkheid” noemen. Nietzsche was daarom consequent, toen hij Christus’ liefde, om zich over het zwakke te ontfermen, als principieel verkeerde zedeleer brandmerkte en alle „sterke geesten” opriep, om zich tot gemeenschappelijken strijd tegen de zwakkeren te vereenigen. Hij kon bij den nu nog l a g e n mensch niet blijven staan, dank nieuwe struggle for life dringt men door tot den „Uebermensch” en straks tot nog hooger wezensvorm. Van het maatschappelijke op het nationale leven overgebracht, zweept die strijd de sterkere volken op, om aan het bestaan der kleinere en zwakkere een eind te maken. En daar de stoot voor alle levensbeweging uit bloot scheikundige werking opkomt, moet ten slotte het bezit van s t o f f e l i j k e macht den doorslag geven, en alle hooger leven ondergeschikt maken aan het verwerven van wat in dien materieelen kamp de kans op overwinning verhoogt. Wallace en Darwin zijn de voorloopers van Kipling als verhaler en Chamberlain als staatsman geweest. Het individu niets, het soort alles, is het stroeve wanbegrip dat aller eerbied voor het recht dooden moet. En de tegenstelling tusschen de Chr. religie en de Evolutie-leer ligt volstrekt niet alleen in de beweerde opkomst van den mensch uit den Chimpansee, maar veel principieeler in de beide heel het leven beheerschende vragen: Voor eerst of het sterkere zich over het zwakkere te ontfermen heeft of wel het zwakkere, niet slechts m a g maar m o e t verpletteren. En voorts in die andere vraag naar s o o r t en i n d i v i d u , die in de korte tegenstelling van de Selectie der Evolutie, met de uitverkiezing der Schrift haar scherpste uitdrukking vindt. Selectie doelt op soortbehoud, Electie is verkiezing van personen.

Dan toont Dr. K u y p e r aan hoe Chr. religie en Evolutie-leer twee elkaar uitsluitende stelsels zijn. Moderne theologen bleven voor het minst nog idealisten, die voor Jezus’ zedelijk machtwoord eerbied toonden. Het Pantheïsme dat bij hen insloep, brak wel de transcendente tinne des tempels weg, maar zocht toch nog aansluiting aan de mystieke inblijvende kracht van het Christelijk geloof. Maar de